

Context

- In I Samuel 1 bidt Hanna om een kind en krijgt ze Samuel uit Gods hand. In hoofdstuk 3 dient Samuel in de tabernakel en hoort hij de stem van God en wordt hij profeet.
- Samuel wordt in Israël erkend als profeet en trekt het land door om offer te brengen en maakt Gods wil bekend aan het volk (zie o.a. hoofdstuk 7).
- In hoofdstuk 9 zalft hij Saul tot koning die aanvankelijk doet wat God vraagt.
- In hoofdstuk 13 is Saul ongeduldig en in hoofdstuk 15 ongehoorzaam. In Hoofdstuk 15 moet Samuel zeggen dat het koninkrijk van Saul wordt afgenomen en aan een ander wordt gegeven en in hoofdstuk 16 wordt David tot koning gezalft.
- Saul wordt jaloers op David en David moet vluchten. Omdat de priester in Nob de vluchtende David te eten geeft, laat Saul de priesters in Nob doden. 85 mannen die in Gods dienst staan komen om.
- In hoofdstuk 25 sterft Samuel en Israël rouwt over zijn heengaan.

Vers 1 – 4. Hoofdstuk 28 is het dieptepunt in het leven van Saul. Het begint door nogmaals te vertellen dat Samuel is gestorven en er staat dat Saul in het verleden opdracht heeft gegeven om waarzeggers en mensen die zich bezig houden met het oproepen van geesten te doden. Dit was namelijk streng verboden door de Heere (Deuteronomium 18: 10). Inmiddels trekken de legers van de Filistijnen het land ver binnen. Ze komen vanuit het zuidwesten al bijna bij de rivier de Jordaan.

Vers 4 - 6. Saul wordt bang als hij de legers ziet. Zijn hele lichaam beeft en trilt van angst. Hij roept tot de HEERE, maar Die antwoordt hem niet. Er komt geen droom en er is geen priester die door de urim Gods toekomst voorspeld. De priester kon door de urim namens God antwoord geven, maar Saul heeft wel alle priesters laten doden (de urim en tummim waren voorwerpen in de borstzak van de hogepriester, wellicht een witte en zwarte steen die door de Heere geleid een ja of nee betekende).

Vers 7, 8. Omdat Saul radeloos van angst is, geeft hij de opdracht een waarzegster te zoeken. Direct, in één zin wordt het verteld, weten de dienaren van Saul iemand waar ze naartoe gaan. Het is iemand die door geesten op te roepen de toekomst voorspelt. Saul vermomt zich en 's nachts gaan ze naar de vrouw toe. Saul vraagt haar de geest van een dode op te roepen.

Vers 9 De waarzegster aarzelt, omdat ze bang is dat het uitlekt en ze weet dat andere waarzegsters zijn gedood. Maar Saul die tegen Gods geboden in, zijn heil bij de geesten zoekt, zweert bij de levende HEERE dat hij haar niets zal aandoen. Daarna vraagt de vrouw aan Saul welke geest ze zal oproepen. Bij een waarzegster was het meestal zo dat er een grot was waar de waarzegster was en waar ze de geesten opriep en een andere grot daarnaast waar iemand wel hoorde wat er gezegd werd, maar niet zag wat er gebeurde. Nadat Saul heeft gezworen dat de waarzegster niets zal gebeuren, gaat ze akkoord en vraagt ze welke geest ze moet oproepen. Saul vraagt om de geest van Samuel. Het is opvallend dat hij de geest van Samuel wil laten verschijnen. Samuel had hem weliswaar tot koning gezalft, maar de laatste profetieën die de profeet uitsprak, waren niet positief voor Saul.

Vers 12 - 14. Als de vrouw de geest van Samuel ziet verschijnen, schreeuwt ze het uit van schrik en ontzetting. Ze voelt zich bedrogen want door de verschijning van Samuel weet ze ineens dat de vermomde man tegenover haar de koning zelf is. Hoe ze dat weet, staat er niet bij. Wellicht weet ze van de rol die Samuel speelde in het leven van Saul en ziet ze ineens dat de profeet weer tot de koning zal spreken. De koning probeert haar gerust te stellen en zegt dat ze niet bang moet zijn. Dat is merkwaardig want zowel voor als na deze geschiedenis lezen we van Sauls' ontzettend grote angst (vs. 5 en vs. 21). Nu is Saul in vers 13 niet echt gericht op het welzijn van de waarzegster. Hij wil alleen weten wat ze ziet. Ze vertelt dat ze *ellohim* ziet. Dit woord duidt in het Oude Testament op afgoden maar is ook heel vaak gebruikt als het over God Zelf gaat. Duidelijk is wel dat ze iemand ziet die niet uit deze wereld, maar uit de wereld van god of God afkomstig is. Ze vertelt in vers 14 nog meer want ze ziet een oude man die een mantel draagt. Dat woord 'mantel' komen we voor het eerst tegen in I Samuel 2: 19 waar verteld wordt dat moeder Hanna jaarlijks een bovenkleed voor Samuël maakt. We komen het woord ook tegen in I Samuel 15 waar we lezen dat Saul de mantel van Samuel vastgrijpt als de profeet

weggaat en dan scheurt zijn mantel. Saul herkent in de beschrijving van de mantel, de oude profeet Samuel. En Saul buigt zich.

Vers 15. Samuel spreekt ook tot Saul en vraagt waarom de koning hem in zijn rust heeft gestoord. Daarop antwoordt Saul dat hij erg bang is omdat God hem niet antwoordt. God geeft geen antwoord door een droom of een profeet. De urim die in vers 6 wordt genoemd, ontbreekt nu. Saul weet niet wat hij verder moet doen.

Vers 16 – 19. In dit Bijbelgedeelte komen verschillende waarom vragen aan de orde. Zo ook in vers 16. Samuel vraagt zich af waarom Saul hem heeft geroepen als God toch geen antwoord geeft. Als de Heere niet antwoordt, dan zal de profeet dat zeker ook niet doen. Let op dat het vragen in vers 16 het zelfde woord is als de naam Saul. Zijn naam betekent namelijk: de gevraagde.

Samuel vertelt dat God tegen Saul is. Dit komt omdat Saul ongehoorzaam was aan de Heere. Dit verwijst naar hoofdstuk 15. God was toornig op Amalek, het volk dat Israël zomaar onverhoeds had aangevallen. Hij toonde en dat was een rechtvaardig oordeel. Omdat Saul dat oordeel niet uitvoerde was hij ongehoorzaam en liet hij blijken de toorn van God en het recht van de Heere niet serieus te nemen. Daarom had Samuel toen al gezegd dat het koningschap naar een ander zou gaan. Hier hoort Saul trouwens voor het eerst van Samuel dat David koning zal worden. Dat wist hij al wel (I Sam. 24: 21) maar nu hoort hij het uit de mond van Samuel.

Opvallend is dat de godsnaam JHWH in het gesprek tussen Saul en Samuel. Saul zegt dat God hem verlaten heeft. Hij gebruikt het woord God in vers 15 terwijl Samuel zevenmaal (getal van de volheid) de Náám van God (JHWH, HEERE) gebruikt.

Het zal niet goed aflopen met Saul. De volgende dag zal Israël in de handen van de vijand vallen en de koning en zijn zonen zullen omkomen. Vers 19 zegt dat de koning en zijn zonen bij Samuel zullen komen. Dit duidt niet op hun komen in de hemel of de hel, maar dat de koning en zijn zonen net als Samuel zullen sterven. Bij mij zijn duidt in vers 19 op het dodenrijk.

Vers 20 - 25. Saul is verslagen, de grote koning, ligt hij op de grond en hij weigert aanvankelijk om te eten.

Gespreksvragen:

1. De Heere God antwoordde niet toen Saul om een antwoord riep. Herkennen we dat het soms stil blijft? Wat moeten we dan doen?
2. Waarom is het oordeel over Saul zo definitief? Er is toch altijd hoop?
3. Het gaat in dit hoofdstuk over een waarzegster. Elders horen we ook over tovenaars. Is dit niet allemaal namaak? God is toch de enig levende Heere?
4. Velen in onze tijd merken niets van de duivel en demonen. Hoe komt dat? Zouden we er meer mee bezig moeten zijn om er tegenin te gaan?
5. Hoe kijken we aan tegen boeken of films of kunst waarin geesten of duivels of tovenaars naar voren komen? Noem enkele voorbeelden en bespreek hoe daarmee om te gaan.
6. In de preek ging het over Saul die naar een waarzegster gaat. Heeft dit ook iets te maken met onzekerheid en bijgeloof? Herkennen we dat? Hebben we ook bijgeloof?
7. Reageer op de volgende stelling: *De angst voor de geesten en de dood is een teken van onvolwassen geloof.*
8. Wat leert de Heere Jezus in Mattheus 4: 1 – 11 over het omgaan met de boze? Wat kunnen we concreet hiervan leren?
9. Kunnen we het meemaken dat het oordeel dat de Heere uitvoert ook te maken heeft met de eer van God?

Gebedspunten:

1. We bidden voor hen die door demonische machten bezeten zijn.
2. We vragen de Heere of wij weerbaar zijn als de satan ons bij de Levende Heere vandaan wil trekken.